

ისპირი

საქართველო და სალიბერალური პარტია

ხელმძღვანელი წერილები...
თბილისი, 17 მაისი

გაზეთი «ისპირი»-ს გამომწერა შეიძლება ყოველ თვის...
გაზეთის მფარველი და დასამუშავებელი განხორციელებს...

ეკატერინე ვასილის ასულის ერგეშვილის
გარდაცვალების მეუღლე მისი გიორგი მურზაყანის ძე ერგეშვილი, შვილები: **ოლა ნასიძისა და ელა გაცემლიძისა**, სიძეები: **კოლა ნასიძე და ლევან გაცემლიძე**, ძმა **სანდრო კობახიძე** და რძალი **ნინო კობახიძისა**, მასლი **ვახტანგ ერგეშვილი** მეუღლეს მინადორატი. დაკრძალვა დანიშნულია ხუთშაბათს, 17 მაისს, დილის 10 საათზე, ქვაშეთის ეკლესიაში. გამოსვენება საკუთარ სახლიდან, ბასენის ქუჩა (მამა-დავითი) № 3. (1-99-1)

დავით იანქოშვილი.
რასაც გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ ძმა მისი **არჩილ მათეს ძე** მეუღლესთან, ძმის-შვილები: **მათე არჩილის ძე** მეუღლესთან, **ნინო არჩილის ასული** და **ეკიმი რომან დავითის ძე** მამაკარანნი. გამოსვენება დღეს ხუთშაბათს, 17 მაისს, დილის 10 საათზე, მთავარ-ანგელოზის ეკლესიის (ავლაბარში) სახლიდან ამავე ეკლესიაში. დაკრძალვა ამავე ეკლესიის ეზოში. (1-101-1)

მარია მაქსიმეს ასული იანქოშვილია და შვილები ირაკლი, ვახტანგ, არჩილ და თამარ გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ გარდაცვალებას დაუვიწყარ და საყვარელ ქმრის და მამის მღვდლს **დავით მათეს ძის იანქოშვილისას**. ცხედარს გამოსვენებენ ხუთშაბათს, 17 მაისს, დილის 10 საათზე, მთავარ-ანგელოზის ეკლესიის (ავლაბარში) სახლიდან ამავე ეკლესიაში. დაკრძალვა ამავე ეკლესიის ეზოში. (2-96-2)

სეირნობა და ლაშქარია-ალეგრი
სეირნობის დროს გამართული იქნება სხვა და სხვა გასართობი ზღაპრებისა და სიმღერების (ლოტო, დიდი, ანკისი და სხვა); დაუკრავს ორი ორკესტრი და სანდარი, იმდერებს ქართული ხორა.
საზოგადოების განცხადებაში მიიღება შემოწმებული ნივთები ალგერისათვის.
სეირნობის გამგენი სთხოვენ „საზოგადობის“ აგენტებს, მიაწოდონ პროგრამებიდან შემოწმებული ნივთები. (8-4)

იანქოშვილის მემორიალური
საზოგადოების განცხადება
და მხარდებულ საქონლისა
მ. ს. სარკიანი და **ს. ს. სარკიანი**
ფასები საქონელზე დანიშნულია იმდენი,
რამდენიც მარხვანში ღირს და იმაზე ნაკლებიც.
ეთხოვთ უველას დარწმუნდეს პირად და
ფასები შეუვატრებლად.
(5-85-5)

გ. ბ. მუსხელიშვილი
მიიღებს თვალმეტყველებას ყოველ დღე დილით 9-11/2. კორიანი ქუჩა № 9. (თვ.)
ე. ბ. მუსხელიშვილი
მიიღებს თვალმეტყველებას ყოველ დღე დილით 9-11/2. კორიანი ქუჩა № 9. (თვ.)

სამეურნეო
ქიმიკა საზოგადოებისა
ფ. ბ. მუსხელიშვილი
მიიღებს თვალმეტყველებას ყოველ დღე დილით 9-11/2. კორიანი ქუჩა № 9. (თვ.)

სკოლა
ქალ. დიანაშვილისა და ჯანაშვილისა
მიიღებს თვალმეტყველებას ყოველ დღე დილით 9-11/2. კორიანი ქუჩა № 9. (თვ.)

ყურადღება!!!
მშრომელ ქალებსა და ცენტრს ყოველ დღე 8-დან 1 საათამდე შეუძლიან მივიდნენ...
ქალ. დიანაშვილისა და ჯანაშვილისა
მიიღებს თვალმეტყველებას ყოველ დღე დილით 9-11/2. კორიანი ქუჩა № 9. (თვ.)

ნაშრომი
1. სასტუმრო საბუთების შესწავლის მდგომარეობა ჩვენში და ახლად აღმოჩენილი ახალი მართობის ცხადება...
2. ახალი ქართული მართობის ცხადება...
3. თვითმწიფ გეოგრაფიული (შენიშვნები წერილის გამო „ქართული გეოგრაფია“ მ. ჯანაშვილისა.)

გულიოსი, 17 მაისი
კავასის ნამესტნიკი გაემგზავრა პეტერბურგს. ამის გამო კარგა ხანია ლაპარაკი და მიტეხა მოქმედი იყო საზოგადოებასა და პრესას შორის. ხან ამზობდნენ, რომ გრ. ვორონცოვ-დაშკოვი სრულიად გადაპყვავდა კავასიდან, რადგან ვერ გაამართლა მთავრობის იმედები და ვერ დაამსწიდა კავასი...
პირველ აზრს უფრო რეაქციონური წრეები იცავდნენ. ამ მხრიდან კარგა ხანია ებრძვიან გრ. ვორონცოვ-დაშკოვს: „ნოვ. ვრ.“ და სხვა შავაზმული გაზეთები არ ასვენებდნენ ნამესტნიკს, ქვემარტივი რუსი არ არისო, სახელმწიფოს დროსა ლისეულად ვერ უკავია „ინოვაციების“ ქვეყანაში და სხვა ამგვარი; იყო ერთი ხანი, როცა რევოლუციის ქომეგობარსა-კი სწამებდნენ და ენერგიულად მოითხოვდნენ მის გადაყენებას. რა თქმა უნდა, ყველა ამგვარ ლათიებს არავითარი საფუძველი არა აქვთ: გრ. ვორონცოვ-დაშკოვი ამ მხრით საყვადურის ღირსი არაა, იგი ბევრ არაფრით განსხვავდება სხვა ამ დროის „მალაქ“ და წარჩინებულ „ბიუროკრატებისაგან, რომელნიც შარშანწინ, აქტომბრის დღეებში ცოტა არ იყოს დაიბნენ და ლიბერალიზმს დაიწყეს, მაგრამ მალე ისევ გონს მოვიდნენ და გულმოდგინეთ ემსახურებიან რეაქციის; ხოლო თუ „ქვემარტივი რუსები“ არ მოსწონთ, ეს გასაკვირვებელი არაა, რადგან ამათ ყოველ-გვარი სადღეისო რეაქციონერები არ აქამყოფილებს და ხალხის სისხლით უნდათ მოარწყონ მთელი რუსეთი...

ჩვენთვის, კავასიელებისთვის, რასაკვირვებელია რეაქციონერების საზომი გაუგებარობა. ამ ორის წლის განმავლობაში ჩვენმა უზედურმა ქვეყანამ იმდენი ტანჯვა განიცადა და დღესაც განიცდის, რომ აღარ გვეხსი, რა უნდა ჩადინა კიდევ გრ. ვორონცოვს რებრესიულ პოლიტიკის გასაძლიერებლად; აღარ გვეხსი, რას ნიშნავდა ბარონ ტაუბეს უმაღლეს მთავრობისადმი მოხსენება, რომ კავასის დამშვიდებისთვის ადგილობრივ მმართველობას საქამო ზომები არ მიუღიათ! ჩვენი ქვეყნის ხალხი და მოწინავე საზოგადოება, პირიქით, იმ აზრისანი იყვნენ, რომ სწორედ ტაუბესებურმა ზომებმა დალუპეს არა მარტო კავასია, არამედ მთელი რუსეთიც; რომ ამიერიდან სხვა, ფართო შემოქმედებითი მუშაობა საქარო, რომ მხოლოდ ძირითად პოლიტიკურ და სოციალურ რეფორმებით შეიძლება ქვეყნის დამშვიდება და არა პოლიტიკითა და ფიზიკური ძალით ხალხის შემოტყვევით. ამიტომაც საზოგადოებას იმედი მიეცა, როცა ახლად დაწინაურების ნამესტნიკის პირველი „დეკლარაცია“ წაიკითხა. ქვეყანას პირადობდნენ ერობას, საეროვო სკოლას, გლეხთა მიწათ-მფლობელობის გაფართოვებას და სხვა და სხვას. ამავე დროს ცენტრალური მთავრობა მთელ რუსეთს პირადობდა „ნამდვილ მოქალაქობრივ წესწესობილებს“ დაპყვავებას და კავასიელთა იმედებზე გაორკეცდა... მაგრამ, ზღაპრისებურ სისწრაფით მოვიდა სასოწარკვეთილება: მალე მთელი რუსეთი დარწმუნდა, რომ ორთაგანი ბიუროკრატია ერთის ხელთ დაპყვავება იძლეოდა, მეორე ხელთ-კი უფრო მაგარ ჯაჭვს აწებებდა ქვეყნის უფსაბორკველად; მალე 17 ოქტომბრის დაპყვავება და გრ. ვორონცოვ-დაშკოვის „დეკლარაცია“ გაქრენილია სიზმარი. მის შემდეგ რუსეთის ხალხნი უარეს ყოფაში ჩაყარდნენ, ვიდრე ოდესმე ყოფილან თვითმპყრობელობის სრულს ბატონობის დროს...

ელბის მოღვაწეობაში; მას არ შეუძლია საშინელ კრიზისიდან იხსნას რუსეთი; პირიქით, იგი ყოველის თავის მოქმედებით ამწვავებს ამ კრიზისს და სახალხო წარმომადგენლობასაც არამც და არამც არ მისცემს ნებას—შეეცადოს კრიზისიდან რუსეთის ხსნას. ამიტომ არც ჩვენ, კავასიელებს, არაფერს არ გვეუბნება ცნობა იმის შესახებ, რომ კავასის ნამესტნიკი პეტერბურგს გაიწვიეს ზოგიერთ საქარო რეფორმებზე სათათბიროთაო. მთელ რუსეთთან ერთად ჩვენც მწარე გამოცდილებით ვიცით, რომ ბიუროკრატის სხვა და სხვა ცდისაგან უარეს უნდა მოველოდეთ, რომ ხსნა სულ სხვა მხრიდან მოვა; ამიტომაც ჩვენს ქვეყნისათვის არავითარი მნიშვნელობა არა აქვს, ვისი მოლოდინი გამართლებდა: „ქვემარტივი რუსებისა“, რომელთაც მსურთ გრაფ ვორონცოვ-დაშკოვის აქედან სამუდამო წაყენება, თუ „ლიბერალებისა“, რომელნიც წინასწარმეტყველებდნენ, რომ ნამესტნიკმა უკვე შემუშავებული კანონ პროექტები წაიღო პეტერბურგს და იქ სათათბიროს წარუთხდნენ: ორთავე შემთხვევაში ერთი და იგივე დამტკიცდება: სანამ სრული მშობინებელი ბიუროკრატია იქნება, არც რუსეთს, არც მით უმეტეს „ინოვაციების“ ქვეყნებს ხერი არ დაეყრებათ.

სათათბირო და საბჭო
(საგვეტოს დღეებში)

სახ. სათათბიროს სხდომა. 15 მაისს სხდომა მოხდა გოლოვინის თავმჯდომარეობით. პირველად წაიკითხეს ფინლიანლის სემის მიერ გამოგზავნილი მისსალმებელი დღეებში, რომელსაც ტაშის ცემით მიეგებნენ.
წაიკითხეს იუსტიციის მინისტრის მოხსენება დეპუტატების კარტაშევისა და კირიენკოს სამართალში მიცემის შესახებ.
მიიღეს კანონ-პროექტი 17^{1/2} მილიონ მანეთის გამოსაკვებ-სათესლედ გადაღების შესახებ.
შემდეგ დაიწყო კამათი საყოველთაო სწავლა-განათლების საქითხის შესახებ. თავმჯდომარემ წინადადება მისცა სათათბიროს, კენჭი უყაროს საქითხს: სათათბირომ კამათის დროს ისარგებლოს თუ არა ნაკაზის მე-54 მუხლით. ამ მუხლის ძალით სიტყვა უნდა წარმოსთქვას მხოლოდ ერთმა ორატორმა. სათათბირომ 167 ხმის უმეტესობით 156 ხმის წინააღმდეგ უარ-ჰყო ეს წინადადება.
ამის შემდეგ დაიწყო კამათი.
საკავს აზრით, მინისტრის კანონ-პროექტის მიღება შეუძლებელია, რადგან იგი მალამოს არა სდებს მ.ლოროსებისა და რუსეთის სხვა ხალხების საქაროებს.
ხედავს სიტყვა: უკრაინაში რუსული ენა არ ემსობ. მინისტრის კანონ-პროექტის მიღება არ შეიძლება. უკრაინის სკოლებში სწავლა მოლოდინულად უნდა იყოს და თან რუსული ენაც უნდა ასწავლიათ. (ტაშნი).
კახუტინის აზრით, სკოლის საქმე მთლად უნდა დაეკისროს ადგილობრივ თვითმმართველობას.
ბერეზინის მოთხოვნა კანონ პროექტის კომისიაში გადაცემა; მოითხოვა აგრეთვე პოლიციის სამინისტროსაგან დამოუკიდებელი სკოლა და მასწავლებლები.
მასმუდგამს დაახასიათა მთავრობის დამოკიდებულება მამპალიანების სკოლებსა და დაეფასა და ბუჯეტს იგივე დამოკიდებულება ლიტველ სკოლებისადმი.
მანდუბერგმა ილაპარაკა ებრაელების შევიწროებაზე სწავლა-განათლების საქმეში.
ფისკუსის აზრით, მთავრობა დაბალ-წოდების ხალხს სწავლა-განათლების გზას არ უხსნიდა და ამიტომ სასწავლებლებს ვიწრო წოდებრივი ხასიათი აქვს.
კამათი შესწყვეტეს და დადაინეს, რომ

წ. კითხვის საზოგ. და სხვა მადანებში იყიდება ახალი გამოცემა მ. ჯანაშვილისა
ნაშრომი
1. სასტუმრო საბუთების შესწავლის მდგომარეობა ჩვენში და ახლად აღმოჩენილი ახალი მართობის ცხადება...
2. ახალი ქართული მართობის ცხადება...
3. თვითმწიფ გეოგრაფიული (შენიშვნები წერილის გამო „ქართული გეოგრაფია“ მ. ჯანაშვილისა.)

ფასი მართი აზარი
გამოცემის მთელი შემოსავალი, სამალაზიო 0/10-ის გარდა, გადაეცემა „ქართ. საქმედ. საზ. გამგეობას“ გაქრებულ მეგრულ-ბურულთა სასარგებლოდ.—იქვე და აგრეთვე ქუთაისში მალაზიო „კოლხიდაში“ იყიდება მ. ჯანაშვილის „საქართ. ისტორია“, „ქართ. გეოგრაფია“ და სხვ. გამომცემნი.
შეცვლის განცხადება. წაიკითხეთ: „ნაშრომის“ გვ. 5—დაარსეს, 74—გაცემნი, 75—დაჩინთ, 80—travailleur. 83—წარსულის... მართლად. (10-უ.—10)

გ. ბ. მუსხელიშვილი
მიიღებს თვალმეტყველებას ყოველ დღე დილით 9-11/2. კორიანი ქუჩა № 9. (თვ.)
ე. ბ. მუსხელიშვილი
მიიღებს თვალმეტყველებას ყოველ დღე დილით 9-11/2. კორიანი ქუჩა № 9. (თვ.)

ელექტრო-თერაპიული კაბინეტი
მინილ გავაგანიშვილისა
მიიღებს თვალმეტყველებას ყოველ დღე დილით 9-11/2. კორიანი ქუჩა № 9. (თვ.)
ქ. ქუთაისში
მ. ბ. მუსხელიშვილი
მიიღებს თვალმეტყველებას ყოველ დღე დილით 9-11/2. კორიანი ქუჩა № 9. (თვ.)

დროულად უნდა მივიღოთ უმადლესი სასწავლებელი 100,000 მან., ხოლო უფრო მეტი 200,000 მან. და 200 დღის განმავლობაში, დადგინდეს აგრეთვე, რომ ანობის სახელმძღვანელო კომიტეტი, რომ 100,000 მან. შეტანილი იქნება სახელმძღვანელო განყოფილებაში მასწავლებელთა კომიტეტის უმადლესი პრემია სასწავლებლის დაარსების შესახებ.

ქეთათისის ქრონიკა

ქეთათისის ვაჭარმა გიმიანაში გვამიკურები უფრო კარგად. ზედაკაგურ საბჭოს გადაწყვეტილებით უფრო კარგად ირის სანადირა ჰქონდა გვამიკურები, ხოლო მეტეში უფრო სანადირა. „საკავშირებო“ მთავარეული ცნობა, ვითამ მეტე კლასისთვის გვამიკურები საშემადგომლოდ გადაიღო, სიმახრეულ მოკლებულია. გიმიანასის ქვეს მრავალი ექსტრემი მასწავლებელის მისაღებად. 30 კაცმა გამოაცხადეს სურვილი გამოეღო და მათთვის განსაკუთრებული დღეები დანიშნეს.

უდადეს სასწავლებლად ამ წამად ქეთათისში მისწავლეთა რიცხვის კვლავად, თვალის ქართული გიმიანა, სხვადასამ უმაღლეს 1.000 კაცამდე სწავლავს. მომავალ შემადგომლად განისწავს მეტე კლასი და სიმახრე და მისაღებად გიმიანასი. წარუდგენ შემდეგ კლასად მეტეში გადადის არსსაკლებ 35 კაცისა.

პატარა ფელეტონი

გეგმამენები

გიმიანაში, როცა მეხუთე კლასიდან მეექვსეში გადავიდოდით, სასტუკი გამოცდა, გვამიკურები, გამოვიარეთ. ზოგი თითონ „ჩაიკრა“, ზოგიც განზრახ „ჩასტრეს“ და დასტრეს იმავე კლასში მისწავლებლებმა. ერთი ჩემი ამხანაგი, რომელიც ლათინურ ენაში კოქლობდა, სხვა საგნებში კი კარგად სწავლობდა, ამ ლათინურში „ჩასტრეს“, რასაკვირველია, და ხელახალი გამოცდა, გვრედ-წოდებული „პერეგვამენოვკა“ დაუნიშნეს, რომელიც ზაფხულის დამლევის, ენკენისთეში უნდა დაეკრა. ჩემმა ამხანაგმა კოქლობდას მშობლებს აცნობა მიყრუებულ სოფელში: „პერეგვამენოვკა“ მომცეს და შინ მოვდივარ. კოქლობდას მამამ, წერილ-ფეხა ახაურმა, თავის საყვარელ შვილს ერთი თავისი „ნაყმევი“ გლეხი ივანია გამოუგზავნა ხურჯინიანის ცხენით და თან ბარათი გაატანა კოქლობდას შემდეგის შინაარსისა: „ჩემო საყვარელო და ზარად სანატრელო შვილო, მეტად მოხარული ვარ, რომ მალე ვეღრისები შენი ძვირფასი პირის ნახვას, როგორც სიანს, ისეთი ბედნიერი წარმატება მისცემია შენ საქმეს, რომ არა თუ მარტო მეექვსე კლასში გადასულხარ, არა-

ლსა და გახეთში, მაგრამ ვერ აწინებს მას სინამდვილეში. ფრანგი მუშა-სინდიკალისტი არ იწუხებს თავს კლასთა ბრძოლის ცნების თეორიულ განსაზღვრით. მხოლოდ ინტელექტუალის შეუძლიან იგარდნოს საჭიროება ამგვარ განსაზღვრისა. მომქმედ ადამიანისათვის pour les hommes d'action იგი უსარგებლო დროს ტარებას წარმოადგენს.

გერმანიის პრესაში ხშირად შეგხვდებით ორ სულ სხვა და სხვა გვარ ცნების პარტიისა და კლასის, სოციალისტურ პარტიისა და მუშათა კლასის ერთმანეთში არე-დარევის. სარევილიუციო სინდიკალიზმის შეხედულებების თანახმად, სოციალ-დემოკრატია არ არის კლასი, იგი პარტიაა. მას შეუძლიან თავისი თავი კლასის წარმომადგენლად, დამცველად გამოაცხადოს, მაგრამ პარტიის ცნება არ უნდა იქმნეს შერეული კლასის ცნებისთან. ისინი ერთი მეორეს თანაბრები არ არიან. საფრანგეთის სინდიკალიზმის განსაზღვრის თანახმად, პარტია წარმოადგენს იდეოლოგიურ ერთეულს, სადაც სულ სხვა და სხვა სოციალურ კატეგორიიდან მოსულ ადამიანთა შექმნილი შეგხედეთ. კლასი არის ეკონომიური ერთეული, რომელშიაც ერთსა და იმავე სოციალურ მდგომარეობაში მყოფნი ადამიანი შედიან.

რატომ ხდება ის, რომ როდესაც გერმანიელი მუშა ფიქრობს კლასზე, იგი მაშინ სოციალ-დემოკრატიაზე ფიქრობს და ნათელი წარმოდგენა არა აქვს კლასზე, მუშა კლასზე? იმავე პერტის აზრით, გერმანიელი მუშათა კლასი არის

მედ კიდევ რაღაც საშუალო „პირგ-ნაოკა“ მოუნიჭებიათ ჩვენ საყვარელ კოქლობდას. გულით მოხარული ვართ მე და დედა შენი და ვახლბებ ჩვენ ნაყმევი ივანის ცხენით, რათა საჩქაროდ გამოემგზავრო ჩვენკენ და ხურჯინით წამოიღო შენთვის ბოძებული პირგნაოკა.

ბედნიერი ადამიანი იყო ჩემის ამხანაგის კოქლობდა: იმან არ იცოდა, რას ჰნიშნავდა სიტყვები „გვამენი“, „პერეგვამენოვკა“ და მისთანანი. ჩვენ კი, გიმიანაში გამოვლოდებმა, მწარე გამოცდილებით შევისწავლეთ იმ ცნებათა გულის-მომწყვლევი მნიშვნელობა.

მართლაც გვამენი, ყოველნაირი გამოცდა—ჩინოვნიკის“ წესწყობილების ერთი ბარტყთაგანია და ისეთის იდეალის განზრახვითაა შეუზღუდი, რომ თუ კარგად არ დააკვირდი, იმისი ეშვარე არარაობა პირველი შეხედვით რაღაც გეჩვენება. მთელი სამოსწავლო წლის განმავლობაში მასწავლებელი მოწვევს ასწავლის, ცოტად თუ ბევრად ეცნობა, იცის იმის ცოდნა, ბავშვის გონების შეტება, ბეჯითობა თუ სიზარმაცე; იცის, თუ რამდენად მოზადებულია ბავშვი „შემდეგ კლასში გადასვლელად, შეესტლებს თუ არა უმაღლეს კლასში სამოსწავლო საგნების ტვირთვას და სხვ. ყველა ამების დახლოებით მცოდნე მასწავლებელი დანიშნულ დროზე, სამოსწავლო წლის ბოლოს, მოვლენა გამოსცადის, „გვამენი“ დაქერინოს მოსწავლეს.

მერე არ იფიქროთ, რომ ეს „გვამენი“ და იმისი დაქერა უბრალოდ იყოს მოწყობილი. მასწავლებელი გვამენის დროს კიდევ ერთსა ან რამდენსამე სხვა მასწავლებელს ისწრებს, რომელიც რაღაც დიდებულ მაჩანალობის როლს ასრულებენ. გამოსცადელ მოწვევს უმთავრესს შემთხვევაში ისინი სრულებით არ იცნობენ და მხოლოდ იმ განზრახვით არიან მოწყვლენი, რომ საცოდავ ბავშვის პაწია სხეულში შიშის ქარი გაატარონ, მომავალ „ჩინოვნიკისათვის“ მოამზადონ, უფროსების წინაშე კრძალვამოწყობა ძალ-რბილში გაუტარონ, დამოუკიდებლობის გრძობა ძირიან-ფესვიანად აღმოფხვრან იმის გულიდან და სამაგიეროდ ის რწმენა ჩაუტეგონ, რომ ბავშვი თავიან-ფეხიანად სახელმწიფო წყობილებას ეკუთვნის, რომელიც ზეგარდმო მირონ-ცხებულა იმისათვის, რათა დანიშნულ დროზე გიმიანის განსაკუთრებულ ოთახში თავისი „ჩინოვნიკა“ მასწავლებლები დიდებულად მორთულ მაგიდას შემოუსხას, ზარ-დაცემული მოწაფე მათ მარ-სხანე თვალ-წინ გამოამხებინოს და ბავშვის მოცახება გულის სიღრმეების ჩამწვდენ ხმით კანტ-კუნტით შეკითხვით ერთხმად დაიკვნოს, თუ რის მცოდნეა ბავშვი, რა შეისწავლა ერთისა თუ

კლასი სხვისთვის, იგი არ წარმოადგენს კლასის თავისთვის. დღემდის იგი კიდევ სოციალ-დემოკრატის წამოსახამის ქვეშ არის დამალული და თავის თავად არა მოქმედებს. სინდიკალური მოძრაობა არის „დამორჩილებული“, წმინდა კორპორატიული, წყნარი, დამცირებული, თითო ბავშვი“. როგორც ზემოდ აღვნიშნეთ, ეკონომიურ მდგომარეობის ერთ-გარეგობა ბავშვის კლასს, ნდომის, სურვილის ერთ-გვარობა ახ.სათებს პარტიას; მხოლოდ, ეკონომიურ კლასის სოციალურ კლასად გარდაქცევისათვის საკმაო არ არის ერთ-გვარ ეკონომიურ პირობათა არსებობა. თავის „მეთვრამეტე ბრიუმიერ“ში მარქსმა შეადგინა გლეხთა კლასი კარტოფილებიან ტომარას. გლეხები იმყოფებიან ერთსა და იმავე სოციალურ მდგომარეობაში, აქვთ ერთი და იგივე ეკონომიური ინტერესები, მიუხედავად ამისა ისინი არ შეადგენენ კლასს au sens marxiste du mot. რა აკლიათ მათ ამისათვის? შეგნება; სურვილის ერთ-გვარობა; იმისი ჰვანე პარტოფილებიან ტომარას, შეადგენენ უბრალო გროვას, მასსა და არა კლასს. ეკონომიურ მდგომარეობის ერთ-გვარობა წარმოადგენს აუცილებელ და არამცა და არამც ერთადერთ პირობას კლასისათვის. ამისათვის საჭიროა კიდევ ერთი პირობა, შეგნება, რომელიც ბრძოლის საშუალებით შეიძლება იქმნას შემქნილი.

პარტიას არ ძალუბს იმგვარ ერთსულოვნებისა და კავშირის განხორციელება, რომელსაც ახორციელებს კლასი. პარტიის შემადგენელ ელემენტთა შემაკ-

რამდენსამე წლის განმავლობაში და რა აქვს შეთვისებული, რა აკლია, რა გამოარჩის იმის ტენის.

ერთი სიტყვით—ერთისა ან რამდენისამე წლის განმავლობაში შეთვისებული ცოდნა ბავშვმა ნახევარი საათის განმავლობაში უნდა გადაუშლოს თვალ-წინ გამოცდელ მასწავლებლებს.

ნუ თუ ეს შესაძლებელია? ნუ აუ შესაძლებელია იმ უგუნურებს, რომელსაც „გვამენი“ ჰქვია სახელად, რაიმე განიერი საფუძველი გამოუძებნონ?

ზოგიერთები, რომელთაც „ჩინოვნიკურ“ წყობილების წყალობითა და მეცადინეობით, ცხოვრების მოკლენათა დამახინჯებელი ლობი აქვთ თვალზე გადაკრული, ღიჯად ამობენ, გვამენები იმისათვისაა საჭირო, რათა ბავშვმა ბეჯითობა ისწავლოს, გვამენის მოლოდინში დაკვირვებით გამოვარის ყველაფერი, გამოცდის შიშითა და მოკრძალებით ჩაუჯდეს საგნების შესწავლისა და გახეხვებისათვის. ამ გვარად მოახრეკაცი ვერა გინახავს, რომ ძველებურ-ჩვენებურად სჯის. როგორც ჩვენს ძველები ამობდნენ „შიში შეიქცის სიყვარულსა“, ისე იმითაც სჯერათ: „შიში შეიქცის ცოდნასა“. „შიში შეიქცის, ჩემის აზრით, რაც ხალხური ანდა-ზოთ ქარზეა ნათქვამი: „იმისი არც შემოტილი მინდა, არც გატანილი“. „შიში მხოლოდ მძულვარების წყაროა, და მხოლოდ მძულვარებით, უგულოდ შეთვისებული საგნები ხომ ეშვაკის კერძი, დაბრუნდის კიდობანში გადასაყრელი.

ყურადღება მიაქციეთ ამ ვარემობას, რომ სტოლინის მთავრობამ, რაკი ძალ-ღონე შემოიკრიბა, მაშინათვე გვამენები განახლა გიმიანებში. სტოლინიზმა და იმისმა ამქარმა კარგად იციან, რომ ხალხის მორჩილება შიშსა და უფიცობაზე დაყრდნობით, შიშისა და უფიცობის ერთი უბრალო წყაროააგანი-კი, სხვათა შორის, გვამენებიცაა.

ნაკაშეი.

პრესსა

„ლახვარის“ გულ მოსულია: ს-დემოკრატია სრულიად არაა ცენტრალისტურის ტენდენციებით გაქვნილი და სრულბით არ უარყოფს ეროვნულ უფლებათა დაცვის საჭიროებას; იგი ავტონომიის მომხრეც კი არისო, სადაც ამას აღვიღობრივი პირობები მოითხოვენო; მაგალითად, კ. კაუტსკი შეიწყნარა ავსტრიულ ერების ავტონომია.

შესანიშნავი პოზიცია უჭირავთ ს-დემოკრატებს! მათ მოძღვრებას არაფერი არ ეწინააღმდეგება, თუ კი ცხოვრებამ, თუ კი ხალხმა თითონ მოითხოვა რამე. ს-დემოკრატებს არავითარი აგრარული პროგრამა არ ჰქონდათ და ამას იმით

თებელი ძალა არის გარეგნული, გარდა-მავალი, ხელოვნური, მექანიკური, აღმინისტრაციული-ბიუროკრატული და არა ის მუდმივი, ძირითადი, რეალური, ბუნებრივი ძალა, რომელიც აერთებს და აკავშირებს კლასს. პარტია დემოკრატის ორგანოა. ცნობილია, რომ დემოკრატია არ იცის კლასები, მას ინდივიდუალებთან აქვს საქმე. დემოკრატია ჰქვია გლეხთა თანასწორობის კანონის წინაშე, ყველა მოქალაქის უფლებათა თანასწორობასახელმწიფო წინაშე. დემოკრატული უფლებათა და თავისუფლების ნიადაგზე ყველა მოქალაქე თანასწორია. დემოკრატია არ იცის არც მდიდარი, არც ღარიბი, არც ბურჟუა, არც პროლეტარიატი. მან იცის მხოლოდ მოქალაქე, აბსტრაქტული პოლიტიკური ადამიანი. სწორედ ამაში ჰხდება მარქსი დემოკრატის ცუდ მხარეებს, როდესაც ამბობდა, რომ იგი ახლოვებს ერთმანეთს კლასებს და ხელს უწყობს მათ შორის არსებულ ანტაგონიზმის შესუსტებასა.

სარევილიუციო სინდიკალიზმის თანახმად, სოციალისტურ პარტიას, რომელიც დემოკრატული პრინციპებით არის გაქვნილი, არს შეუძლიან ერთ-განკერძოებულ კლასის ინტერესების დაცვა და წარმოადგენს. იგი პოპულისტური (populiste) პარტიაა. სოციალისტური პარტია არ არის კლასობრივი პარტია, მისი პარლამენტალური ბრძოლა არ არის კლასობრივი ბრძოლა.

ასე აქვთ წარმოდგენილი საფრანგეთის სინდიკალისტებს სოციალისტურ პარტიის ხასიათი. ეხლა ჩვენ განვიხილავთ სინდიკალისტების მნიშვნელობას და როლს მუშათა მოძრაობაში.

აღიქვანდრე თორაბე.

(დასასრულ იქნება)

სინდინენ, რომ სოფელი ბურჟუაზიულს საფეხურზე აგებული, ხალხი პროლეტარტად და გლეხი ჩვენთვის მაშინ არის მხოლოდ სანტერესო, როცა იგი პროლეტარად იქცევა. ამის მიხედვით, ს-დემოკრატები ბურჟუა და ფეოდალადაც კი სთვლიდნენ სარევილიუციო სოციალიზმის მიმდევართ იმიტომ, რომ ამათ აგრარული პროგრამა ჰქონდათ. გავიდა დრო; აღმოჩნდა, რომ ცხოვრება სხვა გზით მიდის და სხვა მოთხოვნილებათ აყენებს; მაშინ შეიქცა ფაქტუალური მარქსისტთა ბანაკში და აჩქარებით თხზვა აგრარულ პროექტებისა. ნამეტურ რუსეთის ს-დემოკრატია, სადაც ეს საკითხი უფრო მწვავე შეიქცა, შესამჩნევად გამოიკვლია პოზიცია და იმის შეხედულება აგრარულ საკითხზე დღეს სულ სხვაა, ვიდრე გუშინ იყო... ამგვარივე ამბავი ხდება ს-დემოკრატის აზროვნებაში ნაციონალურ კითხვის შესახებ. პირველად, ს-დემოკრატების მოძღვრების თანახმად („პროლეტარს საშობლო არა აქვსო“), სრულიად უარყოფდნენ ეროვნულ პრობლემას—ეს ბურჟუების მოკორალი ფაქტორი არისო. მაგრამ მალე, ცხოვრების ზედგავლენით, ს-დემოკრატია (პირველად ავსტრიისა, სადაც ეს საკითხი უფრო გამწვავდა) ძილებული შეიქცა აღიარებინა ანეთ პრობლემის არსებობა და მის შესახებ განსაკუთრებული პროგრამა შეექმნა... ასე მისდევს ს-დემოკრატია კულში ცხოვრებას და იმიტომ, რომ გუშინ აგრარულ პროგრამის დამგობი და ეროვნულ საკითხის უარყოფელი, დღეს ამგვარ წინ აყენებს და მიუხედავად ამისა თურმე არც გუშინ და არც დღეს ს-დემოკრატის შეხედულება არ ეწინააღმდეგებოდა მარქსიზმის დოგმებს. აი, რა საუცხოვო პოზიციას იძლევა მარქსიზმი როგორც გინდა გადაატრიალე, ყოველთვის მართალი იქნები.

„ლახვარის“ პუბლიცისტებს ლოზუნგების სროლა და დირექტივების გზანავალი, როგორც ვიცით, ძალიან უყვართ. მაგრამ აქამდე თუ სოც-დემ. პარტიულ ორგანიზაციებისთვის სთხზავდნენ ისინი დირექტივებს, ეხლა ჩვენ გვითვლიან: „ტანს მოუკლეთ და საკამათო საგანს ჩიუფიქრდითო“. გავკანდინებებით და მოვახსენებთ ჩვენებურ სოციალ-დემოკრატებს, რომ ტყუილა შეუწყნებიათ თავი. მათი დირექტივები ჩვენთვის არც წინა დრო ყოფილა საჭირო და არც ეხლა. ესეც არ იყოს, გაცოლებით უმჯობესი იქნებოდა, ჩვენთვის თავი დაენებინათ და თავის „მშანაგობაში“ გაცვათ ბრძანება იმის გამოსარკვევად, თუ რაზე და სად დაიხარჯა ის 2411 მანეთი, რომელიც ხარბინში მოუკრავებიათ დახარალებულ ქართველთა სასარგებლოდ და „მოგზაურის“ რედაქციისათვის გამოუგზავნიათ 1905 წელს ფოსტით. ამ ბრძანების წყალობით შეიძლება გამოკვეთილიყო რამე შემომწირველთა დასაქმებულებლად, თორემ ჩვენ რომ „ლახვარის“ პუბლიცისტების დირექტივებს არ ვემორჩილებით—ეს თითონ მათ ჩვენზე უკეთ იციან. (იხ „ისარი“ 13 მაისის ნომერი).

ეს ისე, სხვათა შორის. ეხლა საკამათო საგანს გადავხედოთ. კომუნალურ პროგრამის შესახებ შენიშვნებზე „ლახვარის“ რევილიუკა მოგვცა, როგორც ყოველთვის, უგებური და უკვირილო. ამ რევილიუკის ზოგიერთი ადგილი, განსაკუთრებით სუსტად და განსაკუთრებით უსაფუძვლო პასუხის დიხსად არ გავხედავთ. ეხლა „ლახვარის“ ამის გამო სიხარულით ყირამლა დავება, თუ „ისარი“ მართალი იყო, რატომ პასუხი არ მოგვცა, „ჩვენ გულით გვინდოდა „ისარი“ ამ შენიშვნებს შეხებოდაო“.

დავაკმაყოფილოთ „ლახვარის“ პუბლიცისტები. ჩვენ შევიწინეთ, რომ ს-დემოკრატული პროგრამით გადასახადი შეეწერება უძრავ ქონებას და ძვირფას ნივთიულობას, ხოლო საქარბო და საფაბრიკო დაწესებულებებს სიარო. „ლახვარის“ გვიპასუხა, ჩვენ პროგრამაში შემოსავალზე პროგრესიული გადასახადია შეტანილი და მაშასადამე „ისარი“ ტყუილს ამბობს, სიყალბეს სჩადის, რადგან ეს გადასახადი საქარბო და საფაბრიკო დაწესებულებასაც დაიტანსო.

ზეპირად ყველაფრის თქმა შეიძლება, ენა ბრლილი და არ გატყდება. მაგრამ თუ შრომა არ ეზარება „ლახვარის“ პუბლიცისტებს და თავის კომუნალურ პროგრამაში ჩიხედეს, ნახავთ, რომ ეს პროგრამა საბიუჯეტო ნაწილი პირველ პუნქტით შემოსავალზე პროგრესიულ გადასახადს თხოვლობს. დასაბუნდობს დასაბუნდობს მუხლი კი სხვა პირდაპირ გადასახადზე ლაპარაკობს: აწუხებს გადასახადს მეტეკვიდრობაზე, უძრავ ქონებაზე, ძვირფას ნივთიულობაზე და უძრავ ქონებათა ღირებულების გადიდებაზე. აქედან ცხადია, რომ უძრავ ქონების პატრონს შეეწერება ორ გვარი გადასახადი: პირველი პუნქტის ძალით პროგრესიული გადასახადი და მესამე პუნქტის ძალით განსაკუთრებით უძრავ ქონებისთვის დაწესებული გადასახადი. საქარბო-სამრეწველო დაწესებულების პატრონი მარტო პირველი პუნქტის ძალით გადახდის გადასახადს, უძრავ ქონების ან ძვირფას ნივთიულობის პატრონი გადახდის გადასახადს როგორც შემოსავლის ამღები და გარდა ამისა როგორც უძრავ ქონების ან ძვირფას ნივთის პატრონი, ქარხნის პატრონი კი გადახდის გადასახადს მხოლოდ როგორც შემოსავლის ამღები. როგორც საქარბო დაწესებულების პატრონი ის გადასახადს არ იხდის.

თუ კომუნალურ პროგრამის შეთხზვის დროს გამოვარათ ეს გაგონება „ლახვარის“ პუბლიცისტებს, ჩვენ შენიშვნის შემდეგ მაინც უნდა მიმხვდარიყვნენ. მაგრამ რა ვუყოთ, რომ მათ არაფერი შეეხმინებთ! ლოგმებით მოშამული გონება ყოველთვის ასეთი შეუსწნელია; ის ჯერ ლოგმებისაგან უნდა განთავისუფლდეს და მხოლოდ შემდეგ შესძლებს წითელის გაგებას და ნათქვამის შესწინას. ის დროამდე კი დემოკრატიაში უნდა დასტურდეს და თავის შეუსწნელობას სხვების სიყალბედ და სიტყუდ უნდა ასაღებდეს.

როგორც ლოგმატიკოსებს, ჩვენს სოციალ-დემოკრატებს, ყოველთვის ძალიან ეხალისებათ სიტყვების შესახებ კამათი. ჩვენ ვაკვირთ აღვნიშნეთ, რომ სოც-დემ. კომუნალური პროგრამა უფრო წესდების ძირითადი მუხლებია, ვიდრე პროგრამაო. ამ შენიშვნას ისიც ზედ დაფრთხეთ, რომ ეს საგანი ტერმინების ასე თუ ისე ხმარებას შეეხება და იმიტომ მაინც და მაინც ამის გამო მათ არავინ გამოევიდებოა. „ლახვარის“ სწორად ამ შენიშვნას ჩასქიდა ხელი. ჩვენ პრინციპიალურად გავარკვევთ განსხვავება პროგრამის და წესდების ძირითად მუხლების შუა, ჩვენ გვგონია ამ პრინციპიალურ განსხვავებას ურიგო არ იქნება ტერმინების ხმარება შეეთანხმოს, მაგრამ ამას სავალდებულოდ ვერავის ვერ ჩაუთვლით და კიდევ გავუმეორებთ „ლახვარის“ პუბლიცისტებს, სიტყვების გამო ჩვენ მათ მაგრე რიგად არ გამოგვადებობთ.

საუცხოვო და სამავალითო პუბლიცისტები ჰყავს ვაზეთ „ლახვარის“. რაც უნდა თავზე კაჯალი დაამტკრიო, რაც უნდა ნათლად დაანახო სოციალ-დემოკრატების უფლებართობა რომელიმე საქმეში, ისინი მაინც რიხიანობენ და გულს არ იტეხენ. ჩვენ უკუღმართობა ვუწოდებთ იმას, რომ სოციალ-დემოკრატული პარტია ბრძანების აძლევს ამხანაგებს, სოფლებში დემოკრატული ორგანიზაციები დაარსეთ, შედით შიგ და მხურვალეთ იმუშავეთო. ჩვენ საანბაროდ განუმარტეთ „ლახვარის“ პუბლიცისტებს, რომ ეს სოციალ-დემოკრატული პრინციპების ყირამლა დაყენება, რომ ეს უპრინციპობის გაპარანციპება „ლახვარის“ პუბლიცისტებს ვერაფერი თავის გასამართლებელის საბუთი ვერ უპოვინათ და გვეუბნებიან: სოციალ-დემოკრატია ყველგან და ყოველთვის მონაწილეობას იღებს დემოკრატულ ორგანიზაციებში, მაგ. თვითმმართველობაში, მაგრამ ასეთი ორგანიზაციები ჩვენ ში ლეგალურად არ არსებობენ და მათი როლი ძალაუბერად არსდევლობა ორგანიზაციებმა უნდა ასარულდონ. ეს სანიშნუი არგუმენტაცია იმ სოფლისმეურნეებზე, რომ პარტიული ორგანიზაცია და თვითმმართველობის ორგანიზაცია „ლახვარის“ პუბლიცისტებმა ერთმანეთში გათქვიფეს, აღბად „ტაქტიკის მოსაზრებით“. ასეთი სოფლისმეურნე ყველაფრის დამტკიცება შეიძლება. ჩვენს მოკამათებს რომ ამის შეგნება შესძლებოდა, არც ასეთი პასუხის მოგვცემდნენ, მაგრამ რაკ ასეთი სოფლისმეურნე აქვთ მათ მო-

წამოღობი აზროვნების აბარტი, ამიტომ ვეცდებით, ვცადოთ დავანახოთ მათ თავისი უკუღმართობა იმ გზით, რომელსაც reductio ad absurdum ჰქვინა.

სოციალ-დემოკრატები ყველგან და ყოველთვის მონაწილეობას იღებენ რესპუბლიკანურ დემოკრატიულ ორგანიზაციებში, სადაც კი ასეთი ორგანიზაციები არ არსებობენ. რუსეთში დემოკრატიული რესპუბლიკანური ორგანიზაციები არ არის, ამიტომ მათი როლი ძალაუფლებურად არა ღვეალურმა ორგანიზაციებმა უნდა იკისრონ. მაშასადამე ყოველად შესაწავრებელია და სამართლიანი რუსეთის სოციალ-დემოკრატებმა დაარსონ არა ღვეალურად რუსეთის დემოკრატიული ორგანიზაციები მიმდევრობა, როგორც ის, რომ ბურჟუაზია და პროლეტარიატი ერთს ეკონომიურს კლასს შეადგენს.

კუსკიტი

სამხედრო კავშირი. ამჟამად შვედეთს კავშირები დატუსსადეპული სამხედრო კავშირში მონაწილეობისთვის. უმრავლესობა შეტერბურგს და იმის ახლო-მასლო ადგილებშია დატუსსადეპული. მთავრობას ცნობები აქვს შეკრებილი, რომ კავშირის ბევრი გამოცემა სსხდვარ-გარედ და ფინლანდიის იბეჭდება; ფინლანდიის შოლოის დეპარტამენტმა შვედ კავშირს თავისი ოცი აკტი ადგილობრივ აკტიტებისთვის დასახმარებლად.

ამავე დროს, კადეუ ატუსსადეპუნ სამხედრო კავშირის წევრებს. ჯარებსე თაფ-უგრის დევნა გაძაფრეს; ოფიცერებს ბრძანებს მისცეს უფროსების დაუთხარად ან დასტოვონ თავისი რაზმები. უფროსების უგულად განკარგულებას შტაბის განცხადება იცავს, რათა კერძო კაცებს არ ჩაუყარდეს ხელში. განკარგულება გასცეს, რომ კერძო კაცები არ შეუშან ფაზარებს და ახანებში.

ამ ბოლო დროს გამოჩნდებოდა გამოძიებებისათვის, რომ სამხედრო კავშირის უმთავრესი ხელმძღვანელები სსხდვარ-გარეიდან იყო. შოლოის ხელში ჩაიგდეს, სსხდვარ-გარეიდან დაუთხარად შეუთხარადან კავშირის წევრთა შიქრ-შიქრ და სხვა და სხვა სსხდვარებისა და შენობების გვერები. კავშირში მონაწილეთა უმრავლესობა სამხედრო კაცებია.

საზღვარ-ბარედ

იაპონელი სოციალისტები. მხენ და ძლიერმა იაპონიამ საკვირველის სისწრაფით შეითვისა ევროპის კულტურა და გვერდში ამოუდგა ევროპას. ამიტომ სრულიად ბუნებრივ მოვლენად უნდა ჩაითვალოს, რომ სოციალური მოძრაობა იაპონიის ევროპისს დაემგზავსა. იაპონელმა ბუშამ ეხლავე შეიგნო ეხლანდელ წარმოების ნიშნობივი თვისება—მუშის ექსპლუატაცია საქმის პატრონისაგან, შეიგნო თავისი ინტერესები და ამოეფარა წითელ დროშა—სოციალიზმს, მშრომელ ხალხის მხსნელს და განმათავისუფლებელ მოძღვრებას. სოციალისტური მოძრაობა თანდათან იზრდება და ძლიერდება, მუშა ხალხი რაზმდება საბჭოლველად, თავის განსათავისუფლებლად.

ეხლახან იაპონელ სოციალისტებს პარტიული კონგრესი გაუმართავთ ტოკიოში. სამოცდაათი დელეგატი შეკრებილა იაპონიის ყოველ კუთხიდან. ხანგრძლივი კამათი გამოუწვევია კონგრესზე სოციალისტურ პარტიის ტაქტიკის საკითხს. დელეგატი გაზოის წარუდგენია კონგრესისათვის რეზოლიუცია, რომ საუკეთესო ტაქტიკა სოციალისტურ პარტიისა პოლიტიკურ არჩევნებში მონაწილეობის მიღება არისო. ამ რეზოლიუციის წინააღმდეგ ულაპარაკნია დელეგატი ტოხოკუს: სასოლოო რიგე იმედები დაემატათო საარჩევნო ბძოლოზე, როცა იაპონიის კონსტიტუციის ძალით საარჩევნო უფლება მხოლოდ ქონების პა-

ტრონებს ეკუთვნითო; არა, ეხლანდელ პირობებში საუკეთესო ტაქტიკა „პარტიული გამოსვლა“, ე. ი. ფაფიციების გამოართვაო. დელეგატების უმრავლესობა ტოხოკუს აზრს მიემხრო და ამ გზად იაპონელი სოციალისტები, ჯერ მინც არ მიიღებენ მონაწილეობას საპარლამენტო არჩევნებში.

იაპონიის მთავრობა, რასაკვირველია, ძალიან უკმაყოფილოა, რომ სოციალისტურმა მოძრაობამ ფეხი მოიკილა იაპონიაში და სცილობს მის შეჩერებას, ავწროვებს სოციალისტურ პრესას, მაგრამ რას უნდა ვახდეს? რომელი მთავრობა არ შეებრძოლება სოციალისტებს და რომელი მთავრობა, რომ სოციალისტური მოძრაობა მოესპოს?

წერილი რედაქციის მიმართ

(ხელ-შეკრულების ქალაქი). 1907 წელს მაისის რვას დღეს ჩვენ, ქვემოთ ამისა ხელის მომწერთ, გორის მახრის სოფელ ოსიაურში მცხოვრებმა გლეხებმა, ერთხმად დავედინეთ ხელ-შეკრულება იმაზე, რომ ჩვენ დადებული გვექნა დღეობა წლიურად—ზღვდობა. ამ დღეობის გამო გლეხებს უზომო ხარჯი მოგვიდოდა და, ამას გარდა, ხდებოდა ათასი უსიამოვნება. დღეს ჩვენ, გლეხებმა, ურთ-ურთის თანხმობით დავადინეთ: არა გვქნება არ გასწოვს ხარჯი, არც სტუმარი მიიბატეთს. იმ დღეს დანახარჯი ფული უნდა შევგვაროვით და გავამწვენიეროთ წმ. გიორგის ეკლესია ოსიაურში. ვინც ამ პირობას არ შეასრულებს და ხარჯს გასწვეს ან სტუმარს მიიწვევს, ვადახდენ 25 მანეთი ეკლესიის სასარგებლოდ.

დეკეუა

ბერბერბურგის დებეშათა სააგენტოგან. 16 მაისი

ორიოთი. სდვ. პესჩანაში გახდარცვებს საარყ დუქანი. მასლდებლ სდვლის გლეხები გამოუდგენენ, მაგრამ მძარცვავებმა ორნახადე ტყვია იხრდღეს და ტყვეები მიიბაღენ.

მეხამულე ბიბიკოვის მეგარტრემ თოფით მომკლა ერთი გლეხი, რომელიც ჯეკილში საქონელს ამოვებდა. მეორე დღეს სიფლელები მეხამულის სახლ-გარის აკლესაშე შეუდგნენ, მაგრამ გვერდის წაიკლესაგან თავი შეიკავეს, რადგან ქარი სდვლისაკენ უბერავდა. მეორე დღეს დარჩაქები გაჩნდნენ და გლეხები არ მიუშვეს.

თიარანი. კვირას დუქნები დაკრტილი იყო. მეკლესის სხდობა არა ყოფილა. რაგიმ-ხანი კერის სასახლეში ყავით დამწვედუელი. მეკლესი ამაზე გამოდგოლო არ არის და თხლდობის იმის საბატომრში გადაყვანას. თავრისში კავსავნეს დებეშით ბრძანება, მიიღონ ზღმები არეულდობის ჩასატრნად. 14 მაისს შაშის ბრძანებით რაგიმ-ხანს რვისი ბორტილები გაუყარეს. ამ ზღმამ თერნანში შვეიდობიანობა აღადგინა. ხალხის მოთხვებით, შაშის დაბადების დღეს ქალაქი გაჩინადდებუელი არა ყოფილა. გამოუშვეს ბრვკლამაციები, სადაც მოქალაქეთ იწვევენ, უცხოელთ, სპარსეთის სტუმართ. გაუფრთხილდნენ, მთავრების ჯარს ვირმანშაში თავს უყრიან. აქედან რამდენი სამე მანძილზე სდვას ლურისტანის მმართველი საღარუდ-დოლუე.

პარიზი. სდვლისსტი კარნე შეეკითხა კლემანსოვს: «მერ-ლიამეის» სახელდავზე მანიფესტაციის დროს რად დამაპარტიმრეთ კლემანსოვ მიუვო: დააპარტიმრეს იმით, რომ არ შეასრულა პოლიციის მოთხვანილება მანიფესტანტების დაშლის შესახებ. დებეშატობა კანონის დარღვევის უფლებას არ იძლევა. პალატა, 349 ხმის უმეტესობით 154 ხმის წინააღმდეგ, მდრეგ საქმეებზე გადავიდა.

ლიზაზონი. პოლიციამ დახურა რეპუბლიკანურ პარტიის მემსრეთა მიტინგი. მიტინგი პრეტესტს უხვადებს ეხლანდელ მთავრების პოლიტიკას. რამდენიმე კაცი დააპარტიმრეს. არიან დატრტილნიც.

ქონ-კონგი. ჰონ-კონგი არეულდობა იუწყებთან, მეამბოხეთა რიგში კვანტუნის პრვინციამი 30,000 კაცამდე ადის. მძმრადებას ხელმძღვანელებს საიდუმლო კავშირი.

ბეყერბურგი. დაბე ქარმშალი ამოვარდა და ხეტყვა მივიდა. დდისით თვკლი მვიდა.

ჩერნიკოვი. უნქის სადგურიდან 4 ვერსის მანძილზე 8 შეიარაღებული ახალგაზრდები (* რედაქციამ მიღებულ ქალაქზე ხელი უწერია 136 აკს.

და ფოტას დაევა. დახტრეს მეტრეფეფოხალიონი გადარნა, ცხენები გააქვნა და 29,000 მანეთი გადაარჩინა.

ლონდონი. საზოგადო საბჭოეობების კომისარმა გარკვრტმა საზოგადოებათა პალატაში შეიტანა კანონ-პროექტი იმის შესახებ, რომ ხელი შეეწყოს წვილ მამულების გამრავლებას. გარკვრტის აზრით, წრეგანდელ სესიაში ეს ზღმა ყველაზე უფრდ თვალ-საჩინო იქნება, რადგან ეს ზღმა ხალხის სდვლებიდან ქალაქებში გადასვლია ხელს შეუშლის.

მიწათ-მექმეეობის მინისტრმანება დართო შესდგეს მოსკოვში ვრდობა წარმომადგენლების კრება. თითოე ვუბერნიდან ხუთ-ხუთი ხმდანი უნდა მივიდეს.

3 საათზე 8 შეიარაღებული კაცი თავს დაესხა მიღების ქარნის კანტრას, გაიტყვებს 1800 მანეთი, ყუმბარა დაავდეს და მიიბაღნენ.

რედაქტორ-გამომცემელი ივ. ი. მჭედლიშვილი.

განხილვა

გმოლოდ 1 მ. 50 კ. ვეილი და თითქმის მუშათა ვაქავში!

ძალზე საინტერესოა! ვუგზავნი მსურველს ფას-დადებით ბაქის ვასტუმრებით და გამოგზავნი უბერდ იმ წამსვე, რა წამსაც წერილს მივიღებთ, 10 ცალს იუმორიულ ფოტოგრაფიულ სურათს, მეტად საულისხმო (პიკანტი) შინაარსისა. 10 ცალის ფასი 1 ლ. 50 კ. 20 ცალი— 2 ლ. 80 კ. აღრესი Y. Kaliski, Bruxelles rue de l'escalier, 30. Бельгия.

ვინც წარდად ბლომად იყიდის, 10% ს დაუკლებთ. მიწერ მოწერა რუსულს ან გერმანულს ენაზე. (10—№ 16—7) (Метиль и К° № 15603)

სამედიკორო სასამართლოს დადგენილება

1907 წ. 14 მაისს იოსებ და ანა მერკვილიძეთა და ამბაკო რაზმაძის შორის არსებულ უთანხმოების შესახებ შემდეგი რეზოლიუცია დავდგინეთ: რადგან მათ შორის ანგარიშების შესახებ საბუთიანი დამტკიცება არა იყო-რა, ამისთვის ორივე მხრის და მოწმების ჩვენებით, ჩვენ ანგარიშები გასწორებულად ვიღიარეთ, ხოლო რაც შეეხება ვაზეთ ჩვენნი ცოვრების მე 13 ნომერში 1907 წ. საშუერაციყოფა წერილს, ეს რაზმაძეს შეცოლომით და აჩქარებით მოსვლია და ამისთვის ის ბოღმს იხდის მერკვილიძეთა წინაშე. ეს რეზოლიუცია უნდა დაიბეკლოს რომელსამე ქართულ ვაზეთში.

თავმჯდომარე ერასტო გორდელაძე, მედიკატრნი იანე რაბეული-მუხუზო და ასლან კალანდიაძე, ანგარიშს არ ეთანხმებენ დავით ნასირაძე, რჩება თავის მოსახრებაზე ვარამ წიევიძე. (1—98—1)

ბირველი კერძო სამკურნალო ღმ. ნავსარლიანისა დაარსებულა 1880 წ. (ვორონცივის ძეგლის პირდაპირ). უოგულ დღე, კვირეებს გარდა.

1. ა. ნავსარლიანი: 11—12 ს. ქირურგ ვენერიული (სიფილისი) და საზარდვ.

2. მ. ჩიქოვანი: 9 1/2—10 ს. თვალისა, შინაგან და ნერვებისა.

3. ა. პანანაშვილი: 10—11 ს. საბებო, ქალებისა და ბავშვების.

4. გ. ავეციანი: 11—12 ს. კანისა, სიფილისი, ვენერ. და ქირურგ.

5. მ. შუგინაძე: 12—1 ს. შინაგან, ბავშვებისა და ყველის აცრა.

6. ა. გუბელიანი: 1—2 ს. ყურისა, ცხვირისა და ყველის.

7. ა. კარანავიანი: 1—1 1/2 ს. შინაგანი და საბავშვო.

8. ა. შერბინანი: 1 1/2—2 საათამ. საბებო და ქალებისა.

9. ა. გურგენაძე: 1—2 საათ. ქალებისა და საბებო.

ჩრევე 50 კ. ღარიბებს უფასოდ. კონსულტაციები და ოპერაციები შეთანხმებით. სამკურნალოს დირექტორი მედიკ. დოქტორი ბ. ა. ნავსარლიანი (150—ხალ.—74)

გმოლოდ იმის წყალობით, რომ 25 წლის პრაქტიკა მქონდა და თვალყურს ვადევნებდი, უმაღლესს კულტურამდე განვავითარე კვირი. ყველას შეუძლიან დარწმუნდეს, რომ

კ ე ფ ი რ ი

კონკურენტის ვარეშა. კარვის თვისებისთვის იგი მოწონებულია ტულისის სამკურნალო გნ-ყოფილებისაგან და დაჯილდოებულია სამის მედალით სამს ვაქენაზე. მიღებული აქვს აგრეთვე მრავალი მადლობა მომხმარებელთაგან.

კვირი ჩემის სახელოსნო უმატებს სიმძმეს და გამოიღებს ძალს, აგრეთვე მკურნალობს: სისხლნაკლებობის, კუჭის კატარის, სიყვითლის, სურათანდის და კლავის დრუს. ამშვიდებს ნერვებსაც.

ჩემ დაწესებულებაში შეიძლება მსურველმა მიიღოს

ლაქტომილიონის რძე, მომზადებული პროფ. მენიკოვის საშუალებით.

5 აბრდილიდან მზადდება

კ შ ი ს ი მსურველთ შეიძლება სახლში ვაგვზავნოთ. აღრესი: ლორის-მელიქაივის ქ., სემინარიის პირდაპირ. (50—ხალ.—10) პატივ. ო. კორონა.

ი ყ ი ლ ე ბ ა

ორი საუკეთესო ალგეთის ქვის ძეგლი ღირებულ ფასზედ დაკლებულია ორმოცი პროცენტი (40) მსურველთ შეუძლიან ისარგებლონ შემთხვევით. აღრესი: კუკოსის სას. ფლოოსთან, პირველი ქარხნის ბიროკატისა. (3 - 91 - 2) პატივისცემით ბ. ჯანელიძე.

ფილისის ალკისი გამგებობა ამოუცხადეს, რომ, 21 მაისს, ნაშუადღევს, პირველ საათს, ღმრთული საჯარო ვაქობა, რომელიც იჯარით გაცივმა: 1) ქალაქის მიწის ნაქერი მე-10 ნაწილში, ნიკოლოზის მოედანზე—შემის და ხე-ტყის საწყობი; 2) ქალაქის რიყე მერვე ნაწილში, სათივე მოედნის პირდაპირ.

ვისაც სურს ვაქობაში მონაწილეობა მიიღოს, შეუძლიან განსჯოს პირობები ქალაქის გამგებობის მე-4 განყოფილება ყოველ დღე, კვირა-უქმეებს გარდა, 10 დან 2 საათამდე. (3—5—3)

საგაბაშვილო-თხინჯაღის სსჯავარკოში საბურთაღის ხსდეს ვერაზედ იყიდება მიწები

25, 40, 60 და 80 კაბ. თითო ოთხკუთხედიანი ერთი წლის ვადის ვადით ნაწილ-ნაწილად. მიწები იყიდება კიდევაც ნაქრებად და ჩქარა გათავდება. ხელის მომწერთა სისის შესრულებისა და ბეების შემოტრანსაფანე მომღებთა კენჭის ყრა და ყველას ჩაბარდება თვის ხვედრი მამული. მსურველთ შეუძლიანთ მოვემართონ შემდეგის აღრესით: სასახლის ქუჩა, ქართველთა ვადა-აზნაურთა სახლი № 133 და მაკეფირანის და ნ. ველოვანს 9—2 საათამდე და 5—7 საათამდე. (15—92—3)

1—2 მან. აიღებს მსურველი დღეში.

საქირკო

თან-მშრომელნი ორისა ვე სქესისა

საქსოვ სამუშაოსთვის ჩვენ მსწრაფლ-მქსოველ მსქანებზე. რისამე წინაწინვე ცოდნა საჭირო არ არის. მანძილს შინაშენელობა არ აქვს. საქონელს ჩვენ თვითონ ვუვიდით. მართებს ვეფსოდ უგზავნი.

პირველი კაშპას. ახსანაზობა მსწრაფლ-მქსოვ მაშინებისა შინაურ წარმოებისთვის.

ადრესი: Тифлиზь, Верийский спускъ, д. 15, и 5. (100—71—11)

ქართველ

ახალგაზდა მწერალითა, მთარგმნელთა, წიგნების გამომცემელთა და მესამეზო საყურადღებოდ. ვკისრულობ ხელთ-ნაწერების შესწორებას, კორექტურას და გამოცემათა ხელ-მძღვანელობას, ყველასათვის ხელმისაწვდომ ფასებში.

ადრესი: ტფილისი, თხინჯაღის ქუჩა, სახლი ტროიშელიძისა, № 12. პირადი მოლაპარაკება შეიძლება დღის 8 საათიდან 10 საათამდე და საღამოს 5 საათიდან 7 საათამდე (30—უ.—24) ოს კვალაქე-ინცაძე.

შესასწაველი

ბეჭდურების სამეცნიერო წარმოების ამსახეობისა, შეკერილი, რანტიანი და ვინტეზზე. მკვიდრი, კოხტა და მსუბუქი ყოველ ფასონისა.

რანტიანი:

პარიზისა (მოგრობ) და ამერიკის ფასონებისა.

იყიდება ტფილისსა და ამიერ-კავკასიის მაღაზიებში.

რადგან ხშირად სხვები თავიანთ ცუდ საქონელს ჩვენად აღიარებენ, ფაბრიკა უმორჩილესად სთხოვს ბ-ნთ მყიდველებს ყურადღება მიაქციონ ფარკის ნიშანს და სახელმწიფო გერბს (არწივს)

ნარდა „შეკეთილ ამ ფესსაცმელს აზსადებს“

ს ა მ ა ჯ რ ო ს ა ხ ლ ი

„ლეიკოლდე ნაიფელლერ“

ტელეფონი № 346, ტფილისში, ერევნის მოედანი, რომლის საწყობშიაც არის დიდი ძალი

ტყავის საქონელი

რუსეთისა და საზღვარ-გარედ დამზადებული. (100—26)